

A KULCS

Kari Jennings tudta, hogy meg fog halni. Már csak néhány óráig élhetett, és még sok dolga volt.

Semmi sem menthette meg a halálos ítélet végrehajtásától, itt a Holdon semmi, különösen így, hogy nem léphetett rádiókapcsolatba senkivel.

Még a Földön is akadt egy-két olyan hely, ahol az ember meghalhatott, ha el volt vágva a külvilágtól, ha egy másik ember nem segített rajta, ha az a másik ember nem szánta meg, ha az a másik ember nem fedezte fel a testét. Itt, a Holdon egykét olyan hely akadt, ahol nem így mentek a dolgok.

Egyes földlakók természetesen tudták, hogy ő a Holdon jár. Egy geológiai - dehogyis, egy szelenológiai! - expedíción vett részt. Furcsa, hogy a földi elme mennyire ragaszkodik a „geo” előtaghoz...

Noha rettentően elfáradt, rákényszerítette magát, hogy törje a fejét, miközben tovább dolgozott. Haldoklott vagy sem, továbbra is érzékelte, hogy meglepően, már- már természetellenesen tisztán képes gondolkodni. Idegesen nyelt egyet, és körülnézett - de közel s távol nem akadt semmi látnivaló. A kráter északi, belső falának örök sötétsége vette körül, és ezt a sötétséget csak egy-egy pillanatra enyhítették lámpájának villanásai. Villogóra állította a lámpát, részben, hogy takarékoskodjon az áramkészletével, másfelől nem akarta eljátszani azt a minimális esélyét.

A bal keze felől, dél felé, a Hold közeli horizontja felett ott fehérlett a Nap keskeny sarlója. A horizonton túl, annak takarásában rejtőzött a kráter szemközti pereme. A Nap sosem kémlelt be elég magasan a kráter pereme fölött ahhoz, hogy megvilágítsa annak alját, ahol Jennings most állt. Így aztán nem kellett tartania a sugárzástól - legalább attól nem.

Óvatosan, de ügyetlenül ásott, és a verejtéke teljesen

átáztatta az úrruhája alatt viselt ruházatát. Az oldala kegyetlenül fájt.

Ezen a környéken a por és a letört kődarabok nem öltötték magukra azt a „tündérkastély” külsőt, amit jellemzően a Hold felszínének azon területein lehetett látni, ahol évmilliókon keresztül váltogatta egymást a fény és a sötétség, valamint a forróság és a fagy. Itt, az örök fagyban a kráterfal lassan leguruló törmeléke közönséges kőhalmokat képezett, egy heterogén masszát. Nem egykönnyen lehetett megítélni azt, hogyan halad az ásás.

Jennings egy rossz pillanatában tévesen mérte fel a sötét felszín egyenetlenségét, és kiöntött egy maréknyi, poros sziklaszilánkot. A darabok a Holdon jellemző lassúsággal hullottak alá, de valahogy mégis gyorsnak tűntek, mert nem volt légellenállás, ami lelassította volna őket, mielőtt porfelhőbe burkolózva szétterültek a talajon.

A lámpa felvillant egy pillanatra, és Jennings a lehetőséget kihasználva gyorsan félrerúgott egy éles peremű szikladarabot.

Nem sok ideje maradt. Ismét a porba merítette vastag kesztyűbe burkolt kezét. Most még ás egy kicsit, aztán a mélyedésbe helyezi, és betemeti a készüléket. Strauss nem találhatja meg...

Strauss!

A csapat másik tagja. A felfedezés részese, fele-fele arányban. A tulajdonjog részese, fele-fele arányban.

Ha Strauss csupán az elismerésre és a hírnévre vágyott volna, Jennings talán az egészséget átengedte volna neki. A felfedezésük sokkal-sokkal fontosabb volt, mint bármiféle egyéni érdek. Csakhogy Strauss mást akart, egészen mást, és Jennings nem hagyhatta, hogy a társa elérje célját.

Strauss terve azon kevés dolgok közé tartozott, amelynek megakadályozása érdekében Jennings akár az életét is feláldozta volna.

És most haldoklott.

Együtt találták meg. Valójában Strauss találta meg a hajót, pontosabban a hajó maradványait, vagy még pontosabban azokat a tárgyakat, amelyekről sejteni lehetett, hogy egy űrhajóval analóg valami maradványai.

- Ez fém - jelentette ki Strauss, miközben felkapott egy szaggatott peremű, szabálytalan alakú tárgyat. Az arcát és a szemét éppen csak látni lehetett a sisakja vastag védőlemezen át, de eléggé harsány hangja tisztán szólt az űrruhába épített adóvevő hangszóróiból.

Jennings hosszan elnyúló ugrásokkal tette meg a kettejüket elválasztó, mintegy félmérföldes távolságot, és miután megérkezett a társa mellé, megszólalt:

- Hát ez furcsa... Tudtommal a Holdon nincs szabad fém.

- Nem szabadna lennie - felelte Strauss. - De magad is jól tudod, hogy egyelőre csak a Hold felszínének egy százalékát derítették fel. Ki a megmondhatója, hogy mi kerül még elő?

Jennings helyeselve dörmögött, és kinyújtotta kesztyűs kezét, hogy átvegye a leletet.

Igazat adott a társának abban, hogy amennyire tudni lehetett, bármit találhattak a Holdon. Az övék volt az első, magánpénzből finanszírozott szelenográfiai expedíció, amely valaha leszállt a Holdra. Egészen addig csak a különféle kormányok indítottak hasonló vállalkozásokat, amelyek közül körülbelül féltucatnyi zárult le. A valódi űrkorszak beköszöntét jelezte a tény, hogy a Geológiai Társaság immáron megengedhette magának, hogy két embert küldjön a Holdra, és kizárólag azért, hogy ők ketten szelenológiai tanulmányokat folytassanak.

- Úgy tűnik, a felszíne valaha polírozott volt - vélekedett Strauss.

- Nekem is - válaszolta Jennings. - Nézzünk körül, hátha van még belőle!

Három további darabot találtak - két jelentéktelen méretűt és egy nagyobb, amely hegesztéshez hasonlatos rögzítő

eljárás nyomait viselte magán.

- Vigyük el őket a hajóra! - javasolta Strauss.

Beszálltak az apró siklócsónakba, és visszarepültek az anyahajóhoz. Miután a fedélzetre léptek, lehántották magukról az úrruhát - amit Jennings mindig is örömmel tett meg. Heves mozdulatokkal megvakargatta az oldalát, és megdörzsölte az arcát, míg világos bőre kissé kivörösödött.

Strauss mindig is megvetette az efféle gyengeséget, és rögtön munkához látott. A lézersugár apró gödröket égetett a fémbe, és a felszálló gőz bekerült a spektrográfba. A berendezés szerint a fémdarab alapján véve titánacélból készült, és némi kobaltot, illetve molibdént is tartalmazott.

- Ez mesterséges eredetű, annyi bizonyos - állapította meg Strauss. Csontos, széles arcán ugyanolyan fanyar és eltökélt kifejezés honolt, mint mindig. Nem mutatta jelét, hogy lelkesedne, vagy akárcsak örülne, míg vele szemben Jennings megérezte, hogy a szíve máris felgyorsulva verdes.

Talán éppen az izgalom volt az, ami már a kezdet kezdetén rabul ejtette őt.

- Ez a fejlemény megkönnyíti, hogy megacélozzuk az akaratomkat - jelentette ki, külön kihangsúlyozva az „acél” szót, hogy érzékeltesse a szójátékot.

Strauss viszont fagyos utálkozással nézett rá, és ezzel a viccek sorának máris vége szakadt.

Jennings felsóhajtott. Sosem tudta megingatni a fafejű alakot. Soha! Még híven emlékezett arra, hogy az egyetemen... de mindegy. A kettejük felfedezése messze többet ért minden szóviccnél, amelyet ő faraghatott volna Strauss rideg nyugalmáról.

Eltűnődött azon, hogy Strauss egyáltalán felfogja-e a felfedezésük jelentőségét.

Igazából nagyon keveset tudott a társáról, leszámítva azt, hogy a szelenológia egyik világhírű szaktekintélye. Bár az is igaz, hogy elolvasta Strauss személyi anyagát, és feltételezte,

hogy Strauss is elolvasta az övét. Jóllehet az egyetemi évek alatt talán többször is elmentek egymás mellett, személyesen sosem találkoztak egészen addig, amíg mindketten önként jelentkeztek erre a küldetésre, és kiválasztották őket.

Az egyhetes repülés alatt Jenningset egyre kínosabban érintette a társa közelsége. Végül ott tartott, hogy idegesítette a zömök alak, a homokszőke haj és a porcelánkéék szempár látványa, de méginkább az, hogy evés közben Strauss amúgy is erős állkapcsa felett jókora csomókba gyűltek a rágóizmok. A vékony testfelépítésű, szintén kék szemű, de sötét hajú Jennings egyre inkább visszahúzódott és magába zárkózott a társa erőt és konok akaratot sugalló kisugárzásától.

- A feljegyzések szerint még egyetlen hajó sem szállt le a Holdnak ezen a részén

- mondta Jennings. - És az csaknem teljesen biztos, hogy egy sem zuhant le.

- Ha ez egy hajó része volna - válaszolta Strauss -, simának és polírozottnak kellene lennie. Ezzel szemben kimondottan durva, és miután itt nincs atmoszféra, csakis mikrometeoritok hosszas bombázása okozhatta a sérüléseket.

Ezek szerint felismerte a dolog jelentőségét - állapította meg magában Jennings, és szinte vad örömmel felkiáltott:

- Ez itt nem emberkéz műve! Itt a bizonyíték, hogy valaha idegen teremtmények jártak a Holdon! Ki tudja, milyen régen...

- Ki tudja? - visszahangozta színtelen hangon Strauss.

- A jelentésben majd...

- Várj egy kicsit! - förmedt Strauss a társára. - Bőven lesz még időnk a jelentésre, ha lesz valami, amit jelenthetünk. Ha ez valóban egy hajó volt, több darabjának kell odakint lennie.

De akkor nem lett volna értelme tovább keresgélni. Órák óta vizsgálódtak, és régen esedékes lett volna a soros étkezés és alvás. Abban legalább mindketten egyetértettek, anélkül hogy megvitatták volna, hogy jobb lesz, ha kipihenten kezdenek neki a munkának, mert úgy még tovább dolgozhatnak.

A csaknem teljesen kitelt Föld alacsonyán járt a keleti horizonton, fényes felszínét kék sávok csíkozták. Evés közben Jennings ránézett, és mint mindig, ezúttal is erős honvágyat érzett.

- Olyan békésnek tűnik - mondta meghatottan -, pedig hatmilliárd ember nyüzsög a felszínén...

Strauss kiszakadt gondolatainak világából, felkapta a fejét, és felmordult:

- Az a hatmilliárd ember tönkreteszi!

- Ugye, nem vagy Ultra, vagy igen? - kérdezte Jennings aggodalmasan.

- Te meg mi az ördögről beszélsz? - kérdezett vissza Strauss.

Jennings érezte, hogy vér tolul az arcába. Máskülönbén hófehér arcbőre ezúttal is vörösre váltott, mint minden ehhez hasonló esetben, amikor is az érzelmei akár csak mocorogni kezdtek a lelke mélyén. Eléggé zavarba ejtőnek tartotta a jelenséget, így aztán anélkül, hogy magyarázkodni kezdett volna, a vacsorájára fordította a figyelmét.

A Föld lakossága immáron évtizedek óta állhatatosan gyarapodott. Az emberiség nem engedhette meg magának, hogy tovább szaporodjon - ezt mindenki elismerte. Sőt még olyanok is akadtak - elég sokan -, akik azt vallották, hogy a „több ne legyen” már nem elég, a létszámnak csökkennie kell. Maga Jennings is magáénak érezte ezt a véleményt. A Föld bolygót elevenen zabálta fel túlsúlyos rakománya: az emberiség.

De hogyan lehetne csökkenteni a populáció létszámát? Véletlenszerűen, arra biztatva az embereket, hogy csökkentsék a születési arányt, úgy és ahogy óhajtják? Az utóbbi időben hallani lehetett bizonyos távoli dörmögését azoknak, akik nem egyszerűen azt akarták, hogy csökkenjen a létszám, hanem hogy irányítottan csökkenjen. Azt akarták, hogy csak a legalkalmasabbak maradhassanak fenn úgy, hogy az

önmagukat alkalmasnak nyilvánítók határozzák meg az alkalmasság kritériumait.

Jennings arra gondolt, hogy talán megsértette a társát. Valamivel később, amikor már az álom és az ébrenlét határán lebegett, az elméjében felderengett a gondolat, miszerint gyakorlatilag semmit sem tud Strauss jelleméről. Mi van, ha a társa azt tervezi, hogy most rögtön kimegy a helyszínre, hogy egyedül arassa le a babérokat?

Első riadalmában félig ülő helyzetbe nyomta magát, de Strauss már hangosan szuszogott, majd néhány pillanattal később a szuszogása mély horkolássá alakult.

A következő három nap folyamán megszállottan kutattak további darabok után. És találtak is néhányat, sőt annál többet találtak. Rábukkantak egy területre, amelyet a lunarbaktériumok apró, foszforeszkáló pöttyei halovány derengésbe vontak. A kutatók gyakran találkoztak ezekkel a mikroorganizmusokkal, csakhogy sehol sem fordultak elő akkora koncentrációban, hogy látható fényjelenséget okozzanak

- legalábbis a jelentések szerint.

- Talán egy organikus lény járt itt valaha - vélekedett Strauss. - Valamiért elpusztult, de a benne élő mikroorganizmusok életben maradtak. Végül elemésztették a holttestet.

- És talán elterjedtek - tette hozzá Jennings. - Ők lehetnek a lunarbaktériumok ősei. Aligha őslakosok, sokkal valószínűbb, hogy egy gazdatestből kerültek ide, egy eónokkal ezelőtt létezett gazdatestből.

- Másképp is történhetett - válaszolta Strauss. - Miután az itteni baktériumok a legalapvetőbb vonatkozások tekintetében is teljesen mások, mint bármelyik földi mikroorganizmus, a gazdaszervezeteiknek is - feltéve persze, hogy valóban onnan erednek - alapvetően másfajtanak kellett lennie. Ami megint csak földön kívüli eredetre utal.

A nyomvonal egy kisebbfajta kráter falánál ért véget.

- Ide komolyabb ásatások kellene - állapította meg elcsüggedve Jennings. - Jobb lesz, ha jelentést teszünk, és segítséget kérünk.

- Nem! - vágta rá komoran Strauss. - Talán nincs miért segítséget kérünk. Könnyen meglehet, hogy a kráter több millió évvel az űrhajó lezuhanása után keletkezett.

- És a java része elpárologott, és csak annyi maradt meg belőle, amennyit megtaláltunk? - kérdezte Jennings. - így érted?

Strauss szótlanul bólogatott.

- Azért csak próbáljuk meg! - javasolta Jennings. - Ássunk egy kicsit, aztán majd meglátjuk. Ha húzunk egy vonalat attól a helytől, ahonnan előkerültek a darabok, és tovább haladunk...

Strauss vonakodva, fél szívvel dolgozott, így aztán Jennings volt az, aki rábukkant az igazi leletre. Ez már biztosan számít! - ujjongott magában. Mert ugyan Strauss talált rá az első fémdarabra, de ő, Jennings találta meg magát a műtárgyat.

Mert az egy műtárgy volt. Háromlábnyi mélységben rejtőzött egy szikla alatt, amely valaha úgy hullott le, hogy kisebb mélyedés maradt alatta. Ebben a mélyedésben hevert a műtárgy, a fölé boruló kötömb az évmilliók folyamán mindentől megvédte. Megvédte a sugárzástól, a mikrometeoritoktól, a hőmérséklet ingadozásától - így aztán sértetlen maradt, szinte vadonatújnak tűnt.

Jennings azonnal ráragasztotta a Készülék nevet. Ugyan távolról sem hasonlított semmilyen berendezéshez, amit ő valaha látott, viszont - ahogyan azt nagy bölcsen megállapította - miért kellett volna hasonlítania?

- Nem látok rajta sérüléseket - mondta a Készüléket vizsgálgatva -, valószínűleg nincs összetörve.

- Attól még hiányozhatnak egyes tartozékai - válaszolta Strauss.

- Igen, ez lehetséges - ismerte el Jennings -, de úgy tűnik,

nincsenek benne mozgó alkatrészek. Egy darabból áll, és furcsa módon szabálytalan. - Hirtelen elöntötte az izgalom, és bár igyekezett visszafogni magát, fellelkesülve folytatta: - Pontosan erre van szükségünk! Egy megviselt fémdarab vagy egy baktériumokban gazdag terület csakis következtetések levonására és végeérhetetlen vitákra jó. De ez itt valódi lelet! Egy nyilvánvalóan földön kívüli gyártmányú Készülék!

Röviddel ezután a Készülék egy asztalon állt kettejük között, és mindketten ünnepélyes komorsággal méregették.

- Rakjunk össze egy előzetes jelentést - vetette fel Jennings -, most, azonnal!

- Nem! - csattant fel bántóan éles hangon Strauss. - A pokolba is, nem!

- Miért nem?

- Mert ha megtesszük, a Társaság átveszi tőlünk a kutatást - válaszolta már-már ingerülten Strauss. - Rávetik magukat, mindenféle jöttmentek fognak nyüzsögni körülöttünk, és a végén minket legfeljebb egy lábjegyzetben fognak említeni. Hát, nem! - Strauss ravasz, rideg mosolyra húzta a száját, és hozzátette: - Végezzünk el vele mindent, amit tudunk, hozzuk ki belőle mindazt, amit lehet, mielőtt a háрпиák leszálnak!

Jennings végiggondolta a társa érveit. Nem tagadhatta le önmaga előtt, hogy ő is szeretett volna gondoskodni arról, hogy ne másoké legyen a dicsőség. Csakhogy...

- Nem is tudom, hogy akarom-e vállalni a kockázatot, Strauss... - mondta. A megismerkedésük óta első ízben érzett késztetést arra, hogy a keresztnevéen szólítsa a társát, de sietve leküzdötte. - Figyelj rám, Strauss - folytatta megfontoltan -, rosszul tesszük, ha várunk! Ha ez a tárgy földön kívüli eredetű, akkor egy másik bolygóról kell származnia. És a Naprendszerben, a Földet leszámítva, nincs olyan égitest, amelyen fejlett létformák alakulhattak ki.

- Ez még igazából nincs bebizonyítva - morogta Strauss -, de akkor mi van?

- Akkor ez azt jelenti - magyarázott tovább Jennings -, hogy a hajó utasai ismerték a csillagközi utazás titkait, ennél fogva műszakilag sokkal fejlettebbek minálunk. Ki tudja, hogy a Készülék mit árulhat el az ő fejlett technológiáikról? Lehet akár egy kulcs is... ki tudja mihez? Lehet akár egy mai ésszel felfoghatatlan tudományos forradalom kulcsa.

- Romantikus marhaság - válaszolta utálkozva Strauss. - Amennyiben ez a tárgy egy a miénknél jóval fejlettebb technológia terméke, semmit sem tudhatunk meg belőle. Ha életre keltenéd Einsteint, és mutatnál neki egy mikroprotorzitót, szerinted mihez kezdene vele?

- Nem lehetünk biztosak abban, hogy nem fogunk tanulni tőle - felelte Jennings.

- És akkor mi van? Olyan nagy baj lenne egy kis késleltetésből? Nagy baj lenne, ha biztosítanánk magunknak a felfedezéssel járó dicsőséget? Nagy baj lenne, ha gondoskodnánk arról, hogy mi magunk is előrébb haladjunk, hogy ne szalasszuk el a lehetőséget?

- Nézd, Strauss... - dadogta Jennings, és úgy felindult, hogy kis híján könnyekre fakadt, amiért nem tudta megértetni a társával a Készülék jelentőségét - mi lesz, ha lezuhanunk vele? Mi lesz, ha nem sikerül visszatérnünk a Földre? Nem kockáztathatjuk meg, hogy elveszítsük! - Óvatosan megsimogatta a berendezést, mintha beleszeretett volna. - Azonnal jelentenünk kell, és rá kell vennünk őket, hogy küldjenek érte hajókat. Túlontúl értékes ahhoz, hogy...

Miközben az érzései mind hevesebben lángoltak a bensőjében, az a furcsa benyomása támadt, hogy a Készülék melegedni kezd a tenyere alatt. Sőt a felszínének egy része, amely félig-meddig egy fémlap alatt rejtőzött, halványan foszforeszkált.

Jennings elrántotta a kezét, mintha görcs állt volna az izmaiba, mire a Készülék elsötétedett. De ennyi is elég volt. Egyetlen pillanat elég volt ahhoz, hogy minden

megvilágosodjon előtte.

Szinte fuldokolva szólalt meg:

- Mintha egy ablak nyílt volna a koponyádon... Beleláttam az agyadba...

- Én is olvastam a gondolataid között - felelte döbbenetesen Strauss -, vagy megtapasztaltam őket, vagy közérjük hatoltam, vagy mit tudom én... - Megérintette a Készüléket a maga rideg módján, de nem történt semmi.

- Szóval, Ultra vagy! - csattant fel dühösen Jennings. - Amikor hozzáértem ehhez... - a tenyerét finoman a Készülékre tapasztotta - most megint az történik... igen, látom... Megörültél, Strauss? Tényleg hiszel abban, hogy emberileg tisztességes dolog halálra ítélni az emberi faj java részét, és eltörölni a faji sokszínűséget és a változatosságot?

Annyira undorodott attól, amit Strauss elméjében látott, hogy levette kezét a Készülékről, mire az nyomban elsötétedett. Strauss ekkor ismét megérintette a Készüléket, de megint nem történt semmi.

- Az isten szerelmére, nehogy elkezdjünk vitatkozni! - csattant fel Strauss. - Ez a valami a kommunikációt segíti, talán egy telepatikus erősítő. Végül is, miért ne lehetne az? Az agysejtek rendelkeznek elektromos potenciállal. A gondolatot tekinthetjük akár mikrointenzitású, váltakozó erejű elektromágneses mezőnek...

Jennings elfordult ültében. Nem akart beszélni a társával, még ránézni sem bírt.

- Azonnal elküldjük a jelentést - mondta komoran. - Engem fikarcnyit sem érdekel a dicsőség. Tőlem vihetik az egészet! Csak azt akarom, hogy a Készülék kikerüljön a mi kezünkből.

Strauss néhány pillanatig szótlánul meredt maga elé, aztán megszólalt:

- Ez nem csupán egy kommunikációs eszköz. Reagál az érzésekre, és felerősíti azokat.

- Mit zagyválsz itt összevissza?

- Az imént kétszer is beindult az érintésedtől, holott egész nap tapogattad, és mégsem történt semmi. És akkor sem, amikor én megérintettem.

- És?

- Akkor reagált, amikor erős érzések dolgoztak benned. Feltételezhetjük, hogy ez kell az aktiváláshoz. És amikor dühöngtél amiatt, hogy Ultra vagyok - miközben rajta tartottad a kezed -, ugyanazt tapasztaltam, mint te magad, ha csak egy pillanatra is.

- Tehát Ultra vagy.

- Igen, de hallgass ide! Biztos vagy abban, hogy neked van igazad? Az egész Földön nem akad egyetlen gondolkodó ember, aki ne tudná, hogy mindenkinek jobb lenne, még a bolygónak is, ha hatmilliárd helyett egymilliárd ember lakná. Ha teljesen kihasználnánk az automatizáció nyújtotta lehetőségeket - amire a hordák most nem adnak esélyt -, minden bizonnyal sokkal hatékonyabb és élhetőbb Földet kapnánk, legfeljebb, mondjuk, ötmillió populációval. Hallgass meg, Jennings! Ne fordíts hátat, ember!

Mialatt Strauss igyekezett meggyőző érvekkel előhozakodni, a hangjából szinte eltűnt az a jellegzetes, durva és bántó él.

- Csakhogy demokratikusan nem csökkenthetjük a populáció létszámát - folytatta megfontoltan. - Ezt te magad is tudod. A dolog nem a szexuális készletéről szól, mert a különféle gyógyszerek révén régen megoldódott a születésszabályozás problémája. Ezzel is tisztában vagy. Ez a dolog a nacionalizmusról szól. Minden egyes etnikai csoport azt akarja, hogy először a többi csoport csökkentse a létszámát, és én ezen nem csodálkozom. Jómagam is azt akarom, hogy az én etnikai csoportom, a mi etnikai csoportunk uralkodjon. Azt akarom, hogy a Földet az elit örökölje, vagyis, a magunkfajta emberek. Mi vagyunk az igazi emberi lények, és a félmajmok hordája, amely visszahúz minket, előbb-utóbb megsemmisít

mindnyájunkat. Ők mindenképpen halálra vannak ítélve. Miért ne mentenénk meg magunkat?

- Nem! - vágta rá felháborodva Jennings. - Egyik etnikai csoportnak sincs joga ahhoz, hogy egyedül képviselje az emberiséget! A te ötmillió tükörképed csapdába esne egy olyan emberiségben, amelyet megfosztottak a változatosságától és sokszínűségétől. Előbb-utóbb beledöglenétek az unalomba, és meg is érdemelnétek!

- Érzelgős marhaság, Jennings! - felelte higgadtan Strauss. - Ezt te magad sem hiszed. Csak azok az ostoba emberjogi harcosok beléd magyarázták, hogy ezt kell hinned! Nézd, csakis erre a berendezésre van szükségünk! Még ha nem is értjük meg, hogy hogyan működik, még ha nem is tudunk másolatokat készíteni, ez az egyetlen Készülék is megteszi. Ha képesek leszünk irányítani vagy befolyásolni a kulcsfigurák elméjét, akkor lépésről lépésre elérhetjük, hogy milliók vallják a mi eszméinket. Máris van egy működő szervezetünk. Tudnod kell róla, miután az imént beleláttál az elmémbe. Motiváltabb, céltudatosabb és szervezettebb, mint a világ bármely más szervezete. Minden egyes napon csak úgy tódulnak hozzánk a világ nagy koponyái! Te miért nem állsz közénk? Ez a berendezés egy kulcs, ahogyan azt magad is mondtad, de nem a valamivel több tudás kulcsa. Ennek segítségével végleg megoldódnak az emberiség problémái! Állj közénk! Csatlakozz hozzánk! - Az utolsó szavakat már olyan komoly ünnepélyességgel mondta, amilyent Jennings még sosem hallott tőle.

Strauss ekkor ráejtette kezét a Készülékre, ami felvillant néhány pillanatra, majd kihunyt.

Jennings örömtelen mosolyra húzta a száját. Láttá, hogy mire megy ki a játék. Strauss szándékosan próbálta erős érzelmi állapotba hozni magát, hogy aktiválhassa a Készüléket, de kudarcot vallott.

- Neked nem fog működni - mondta Jennings. - Túlontúl

erős az az átkozott, szuperemberi önuralmad, és azt nem tudod áttörni, igaz?

Reszkető keze közé kapta a Készüléket, mire az nyomban felderengett.

- Hát akkor működtesd te! - mondta Strauss. - Legyen tiéd az emberiség megmentésének minden dicsősége!

- Abból nem kérek! - válaszolta Jennings szinte hörögve, mert olyan erős érzések uralkodtak el rajta, hogy alig kapott levegőt. - Most megyek, és leadom a jelentést!

- Nem mész sehova! - felelte Strauss, és felkapta az egyik kést. - Nézz csak ide! Ez elég hegyes és elég éles!

- Nem kell ilyen élesen hangsúlyoznod a véleményed! - recsegte Jennings, és még a pillanat hevében is tudatosult benne, hogy szójátékkal vágott vissza. - Láttam, hogy mit tervezel! A Készülék segítségével bárkit meg tudsz győzni, hogy én sosem léteztem. És ami ennél is fontosabb: győzelemre vezetheted az Ultrákat!

- Tökéletesen olvasol a gondolataimban - ismerte el bólogatva Strauss.

- Csakhogy nem fog sikerülni... - zihálta Jennings. - Addig nem, amíg a kezemben tartom ezt!

Azzal a pusztá akaraterejével megpróbálta mozdulatlanságra kényszeríteni a társát - és sikerült is neki. Strauss előbb szaggatottan mozgott, aztán egyre lassult, végül csak állt, akár egy kőszobor. A kést mereven maga elé nyújtotta, a keze reszketett, de egyetlen lépést sem tudott megtenni.

Mindkettejükről dőlt a verejték.

- Nem tarthatod... - csikorogta a két fogsorát összepréselve Strauss - nem tarthatod egész nap...

Az érzés tiszta volt, de Jennings nem talált szavakat ahhoz, hogy leírja. Nagyjából ahhoz hasonlított, mintha egy rettentően erős, síkos állatot tartott volna a kezében, egy csúszós testet, amely szüntelenül vonaglott, hogy kiszabaduljon a markából.

Egyre erősebben kellett összpontosítania a mozdulatlanlanság érzésére.

Nem ismerte a Készüléket. Nem tudta, hogyan kell bánni vele, hogyan használhatná ki leghatékonyabban a tulajdonságait. Mintha az ember azt várta volna el valakitől, aki még sosem látott kardot, hogy kapjon fel egyet, és egy királyi testőr ügyességével forgassa.

- Pontosan! - dörmögte Strauss, aki mindvégig követte Jennings gondolatmenetét. Tett egy nehézkes lépést előre.

Jennings tudta magáról, hogy nem érhet fel az eszelősen elszánt alakkal. Mindketten tudták ezt. De a siklócsónak a közelben állt. Jennings azt akarta elérni. Úgy akarta elérni, hogy a Készüléket is viszi magával.

Csak hogy nem voltak, nem lehettek titkai a társa előtt. Strauss látta a gondolatait, és ha lassan is, de úgy helyezkedett, hogy elállja a csónakhoz vezető utat.

Jennings megkettőzte az erőfeszítéseit. Nem mozdulatlanlanság, hanem eszméletvesztés. Aludj el, Strauss! - gondolta kétségbeesetten. - Aludj!

Strauss térdre roskadt, a szemhéja lassan ráereszkedett a szemére. Jennings vett egy mély lélegzetet, és előrerontott. Ha le tudná ütni valamivel, kitéphetné a kést a kezéből...

Ám ezzel a gondolatai elterelődtek, és már nem a mindennél fontosabb összpontosításra irányultak. Egy ütemmel később Strauss elkapta a bokáját, és hatalmasat rántott rajta.

Strauss nem tévovázott. Miközben Jennings elzuhant, ő fellendítette a jobbját, és lesújtott a késsel. Jennings szúró fájdalmat érzett az oldalában, az elméjére ráborult a rettegés és a kétségbeesés vörös felhője.

És ekkor, mialatt az érzései csúcsra jártak, a Készülék derengése vakító ragyogássá erősödött. Érzékelte, hogy a bokájára kulcsolódó kéz szorítása megenyhül, miközben némán és összefüggéstelenül átüvöltötte félelmét és haragját a társa tudatába.

Strauss a hátára gördült, az arca iszonyatosan eltorzult.

Jennings talpra vergődött, és bizonytalanul imbolyogva távolabbra hátrált. Nem mert gondolni semmire, csakis arra összpontosított, hogy mély ájulásban tartsa Strausst. Tisztában volt azzal, hogy bármiféle erőszakos cselekedet kísérlete túl sokat vonna el a saját elméje erejéből, akármi legyen is az; túl sokat kötne le abból a nehezen kezelhető erőből, amelyet nem tudott igazán megidézni ahhoz, hogy hatékonyan felhasználhassa.

Tovább hátrált a csónak felé. A fedélzetén van egy tartalék úrruha... vannak kötszerek...

A siklócsónakot nem kimondottan hosszú távú utazásokra tervezték. És már Jennings sem volt abban az állapotban, hogy sokáig utazzon. Hiába kötözte be a sebet, a jobb oldala vérben úszott, az úrruhája belső felületét félig megszáradt vérkéreg borította.

Egyelőre nyomát sem látta az anyahajónak, de számított rá, hogy előbb-utóbb felbukkan. A hajtóművei sokkal nagyobb teljesítményt adtak le, mint a csónaké. A detektorai akár több tucat mérföldes távolságból is elcsíphették a sikló ionhajtóműveiből kiáramló részecskéket.

Jennings kétségbeesetten igyekezett kapcsolatba lépni a Luna Állomással, de mert egyszer sem kapott választ, egy idő után felhagyott a próbálkozással. Már csak azért is, mert a rádiójelek segítettek volna Straussnak a tájékozódásban.

Talán elérhette volna a Luna Állomást, de erre nem sok esélyt látott. Tisztában volt azzal, hogy a társa sokkal hamarabb utoléri. Vagy elvérzik útközben, és meghal. Akár így, akár úgy, nem fog sikerülni. El kell rejtenie a Készüléket egy biztonságos helyen, és csak aztán veheti az irányt a Luna Állomás felé.

A Készülék...

Nem volt biztos abban, hogy helyesen jár el. Nem csekély esélyt látott arra, hogy az idegen berendezés az emberiség vesztét okozza, viszont rendkívüli értéket képviselt. Lehet,

hogy ettől függetlenül meg kellene semmisítenie? Csakhogy a Készülék egy másik világról származó, értelmes létforma egyetlen tárgyi emléke. Egy rendkívül fejlett technológia titkait rejtí magában; egy olyan faj terméke, amely rengeteg ismerettel rendelkezett az intelligens lények tudatáról. Akármiféle veszélyeket hordoz is, az értéke felbecsülhetetlen... a potenciális értéke...

Nem, el kell rejtteni, hogy mások megtalálhassák, de csakis a kormányzat felvilágosult Mérsékeltjei... Soha nem kerülhet az Ultrák kezébe...

A siklócsónak leszáguldott a kráter északi, belső oldalán. Jennings pontosan tudta, hol jár, és eldöntötte, hogy itt fogja elásni a Készüléket. Aztán, ha nem is tudja elérni a Luna Állomást, akár személyesen, akár rádión, legalább el kell távolodnia a rejtekhelytől. Minél messzebbre. És hátra kell hagynia valamit, egy kulcsot, ami a rejtekhelyre utal.

Meglepetten tapasztalta, hogy szinte természetfeletti tisztasággal gondolkodik. Vajon a Készülék titokzatos hatására? Lehet, hogy stimulálja az agyát, és elvezeti őt a tökéletes üzenet megalkotásához? Vagy már annyira kivérezett, hogy hallucinál, és az üzenet tökéletesen értelmetlen lesz mindenki számára? Nem tudta, melyik a helyes válasz, de nem maradt más választása. Meg kellett próbálnia.

Kari Jennings tudta, hogy meg fog halni. Már csak néhány óráig élhetett, és még sok dolga volt.

H. Seton Davenport, a Földi Nyomozóiroda Amerikai Divíziójának ügynöke szórakozottan megdörzsölgette a bal arcán sötétlő, csillag alakú sebhelyet, és fojtott hangon közölte:

- Tudatában vagyok annak, uram, hogy az Ultrák rendkívül veszélyesek.

M. T. Ashley, a Divízió igazgatója a szemét résnyire vonva méregette Davenportot. Beesett arcán rosszálló kifejezés honolt. Mivel a közelmúltban - immáron sokadszorra - leszokott a dohányzásról, rákényszerítette meg-megránduló

ujjait, hogy összezáruljanak egy laprágón, amit aztán összehajtogatott, összenyomorgatott, végül mogorva képet vágva behajított a szájába. Ashley az idő múlásával párhuzamosan egyre inkább megkeseredett, és rövidere nyírt, acélszürke bajsza halkán sercegett, amikor hozzádörgölte a kézfejét.

- Nem tudja, mennyire veszélyesek - válaszolta. - Néha megfordul a fejemben, hogy senki sem tudja. A létszámukat tekintve kevesen vannak, csak hogy számos hatalmasság akad közöttük, akik már most készen állnak arra, hogy elitnek nyilvánítsák magukat. Senki sem tudja bizonyosan, hogy kik ők, és hogy hányan vannak.

- Még az Iroda sem?

- Az Irodát visszafogják. És lássuk be, mi magunk sem vagyunk mentesek a fertőzéstől. Ön, például?

- Nem vagyok Ultra - felelte a homlokát ráncolva Davenport.

- Nem állítottam, hogy az. - Ashley megrázta a fejét, és tovább magyarázott: - Én azt kérdeztem, hogy maga mentes-e a fertőzéstől? Elgondolkodott már azon, hogy mi történt a Földdel az elmúlt kétszáz évben? Felrémlt már valaha önnek, hogy a populáció létszámának fokozatos csökkenése jó dolog lenne? Érezte már úgy, hogy csodálatos volna megszabadulni az ostobáktól, az életképtelenektől, a jelentéktelenektől? A pokolba is, én már igen!

- Igen, néha én is beleesem ebbe a bűnbe - ismerte el Davenport. - Ám az egy dolog, ha az ember efféle vágyálmokon tör a fejét, viszont, ha már Hitler nyomdokaiba lépve a gyakorlati kivitelezésüket tervezi, az teljesen más.

- A vágyakat a cselekvéstől elválasztó távolság nem is olyan nagy, mint hinné - válaszolta komoran Ashley. - Csak győzze meg magát, hogy a végcél eléggé fontos, hogy a veszély eléggé nagy, és máris kevésbé kifogásolhatónak fogja látni az eszközöket. Egyébként, most, hogy elintéztük az

Isztambul-ügyet, hadd avassam be ennek a másik ügynek a legfrissebb fejleményeibe. Ehhez képest Isztambul teljességgel jelentéktelen. Ismeri Ferrant ügynököt?

- Azt, aki eltűnt? Személyesen nem.

- Nos, két hónappal ezelőtt bemértek egy űrhajót a Hold felszínén. A legénysége magánpénzből finanszírozott szelenológiai expedíciót vezetett. A küldetést pénzelő Orosz-amerikai Geológiai Társaság jelentette, hogy a kutatók nem jelentkeztek az előírt időben. A rutinkeresés során minden gond nélkül megtalálták a hajót, nem messze attól a helyszíntől, ahol utoljára jelentkezett. Sértetlen volt, viszont a siklócsónakja eltűnt, és vele a személyzet egyik tagja is. A neve: Kari Jennings. A másik résztvevő, James Strauss, élt ugyan, de egyfajta önkívületi állapotban feküdt. Fizikailag sértetlennek tűnt, de teljesen megőrült. Az állapota azóta sem javult, és számunkra ez a fontos.

- Miért? - kérdezte higgadtan Davenport.

- Mert az orvosok, akik megvizsgálták őt, korábban sosem tapasztalt neurokémiai és neuroelektromos rendellenességeket észleltek. Azt mondják, még sosem találtak ilyen esettel. Straussban szinte nincs semmi emberi.

A mindeddig komor képet vágó Davenport gúnyos mosolyra húzta a száját, és megkérdezte:

- Földön kívüli támadókra gyanakszik, uram?

- Talán igen - válaszolta Ashley, és egyáltalán nem mosolygott -, de hadd folytassam! A keresőcsapat átkutatta az anyahajó környékét, de nem talált semmit. Aztán a Luna Állomásról jelentették, hogy valamivel korábban bizonytalan eredetű, gyenge jeleket fogtak. Úgy tippelték, hogy az adások a Maré Imbrium nyugati vidékéről érkeztek, de nem tudták eldönteni, hogy emberi eredetűek, avagy nem, ráadásul fogalmuk sem volt arról, hogy kik tartózkodnak arrafelé. Így aztán nem törődtek a jelekkel. Ugyanakkor a keresőcsapat, ami tovább vadászott a siklócsónakra, elindult az Imbrium felé, és

meg is találta. Jennings a fedélzeten volt, holtan. Az oldalában egy kés ütötte seb. Már az is meglepő, hogy a szerencsétlen olyan sokáig bírta.

- Ezalatt az orvosok egyre inkább zavarba jöttek Strauss locsogásától. Kapcsolatba léptek az Irodával, és a Holdon tartózkodó két emberünk - az egyik történetesen Ferrant - elrepült az anyahajóhoz. Ferrant végighallgatta a Strauss zagyválásáról készült hangfelvételeket. Meg sem próbálta kihallgatni a fickót, mert nem lehetett beszélni vele, és még most sem lehet. Ugyanakkor folyamatosan félrebeszél, és a szövegéből, noha összefüggéstelen és tele van ismétlésekkel, ki lehet hüvelyezni némi értelmet. Ferrant apránként, mint valami puzzle-t, összerakta az értelmes részeket.

- A jelekből ítélve Strauss és Jennings talált egy tárgyat, ami szerintük nagyon régi, és nem emberi gyártmányú. Egy éonokkal ezelőtt lezuhant űrhajó tartozéka. És úgy tűnik, hogy valamilyen módon eltorzítja vagy módosítja az emberi elmét.

- És eltorzította Strauss elméjét? - kérdezett közbe Davenport. - Erről van szó?

- Pontosan erről - erősítette meg Ashley. - Strauss Ultra volt - nyugodtan mondhatjuk, hogy volt, mert már csak a teste él -, és Jennings nem akarta átadni neki a tárgyat. Amiben alighanem igaza volt. Strauss zagyvált valamit arról, hogy a tárgy segítségével rá lehetne venni - az ő szavaival élve - a nem kívánatos elemeket, hogy likvidálják saját magukat. Egy ideális, ötmilliós populációra vágyott. Aztán ők ketten egymásnak estek. A jelekből ítélve kettejük közül csak Jennings tudta használni a tudatmódosító masinát, viszont Strauss felkapott egy kést. Mire Jennings elhagyta a hajót, súlyosan megsebesült, cserébe Strauss agya gyakorlatilag megsemmisült.

- És mi történt a tudatmódosítóval?

- Ferrant ügynök lendületesen és körültekintően cselekedett. Még egyszer átkutatta a hajót és annak

környezetét. Nyomát sem találta semminek, ami nem természetes holdi képződmény vagy nem nyilvánvalóan emberi gyártmányú. Nem talált semmit, ami a tudatmódosító lehetett volna. Aztán átkutatta a siklócsónakot és annak szomszédságát. És megint csak nem talált semmit.

- Az nem lehet, hogy az elsőnek odaérkező kutatócsapat tagjai, akik ugyebár gyanútlanok voltak, elvittek onnan valamit?

- Megesküdtek, hogy nem, és nincs okunk arra gyanakodni, hogy hazudnak. Aztán Ferrant társa...

- Ki volt vele?

- Gorbansky - felelte Ashley.

- Ismerem őt. Dolgoztunk már együtt.

- Tudom. Mi a véleménye róla?

- Rátermett és becsületes.

- Helyes, magam is így gondolom. Szóval, Gorbansky talált valamit, de nem egy idegen eredetű tárgyat, hanem egy minden ízében emberi valamit. Jennings jobb keztyűjének középső ujjában egy teljesen hétköznapi, összetekert papírlap rejtőzött, körülbelül tenyérnyi méretű. Valószínűleg a halála előtt írta meg az üzenetet, ami szintén valószínűleg a tudatmódosító tárgy rejtekhelyének kulcsa.

- Milyen alapon feltételezzük, hogy elrejtette?

- Mint már említettem, sehol sem találtuk.

- Úgy értem, mi van, ha megsemmisítette, mert túlon túl veszélyesnek ítélte?

- Ez eléggé kétséges. Ha elfogadjuk a Strauss locsogásából rekonstruált beszélgetést, amit Ferrant rakosgatott össze, akkor Jennings úgy vélte, hogy a tudatmódosító döntő fontosságú az egész emberiség számára. „Egy mai ésszel felfoghatatlan tudományos forradalom kulcsárnak nevezte. Márpedig egy ilyen tárgyat aligha semmisített meg. Inkább elrejtette az Ultrák elől, és megpróbálta értesíteni a kormányzatot a hollétéről. Máskülönben miért hagyott hátra a rejtekhelyre utaló

nyomokat?

- Körkörösén érvel, főnök! - jelentette ki a fejét csóválva Davenport. - Azt mondja, Jennings azért hagyott hátra nyomokat, mert maga úgy véli, létezik valahol egy elrejtett tárgy, mert Jennings nyomokat hagyott hátra.

- Igen, ezt elismerem - válaszolta Ashley. - Lássuk be, ebben az ügyben semmi sem biztos. Valóban van értelme Strauss locsogásának? Ferrant jól rakta össze a töredékeket? A Jennings által megadott kulcs valóban kulcs? Létezik a tudatmódosító tárgy, vagy a Készülék, ahogyan Jennings nevezte, avagy nem? Ezekkel a kérdésekkel nem megyünk semmire. Pillanatnyilag abból a feltételezésből kell kiindulnunk, hogy a Készülék létezik, ott van valahol a Holdon, és nekünk meg kell találnunk.

- Mert Ferrant eltűnt?

- Pontosan.

- Elrabolták az Ultrák?

- Szó sincs róla. Vele együtt a papírlap is eltűnt.

- Ó, értem...

- Egy ideje már gyanítottuk Ferrantról, hogy titokban az Ultrákhoz húz. Egyébiránt nem ő az egyetlen az Irodánál, aki gyanús. A bizonyítékok nem jogosítanak fel minket nyílt cselekvésre. Tudja, nem vagdalkozhatunk a puszta gyanú alapján, mert azzal a tetejétől az aljáig kibelednénk az Irodát. Ferrant felügyelet alatt állt.

- Ki figyelte?

- Természetesen Gorbansky. Gorbansky szerencsére lefilmezte papírlapot, és a másolatokat elküldte a földi központba. Ám bevallotta, hogy csupán egy kicsit fura valaminek vélte, és csak azért tette be a Földre küldött információk közé, mert szokásához híven tökéletes munkát akart végezni. Ferrant, érzésem szerint kettejük közül a nagyobb koponya, felismerte a lelet jelentőségét, és haladéktalanul cselekedett. Akkor is cselekedett, ha tudta, hogy

hatalmas árat fizet érte, mert leleplezi magát, és többé nem hoz annyi hasznot az Ultráknak, mint korábban. És nyilván esélyt látott arra, hogy a jövőben nem is lesz szükség a szolgálataira. Ha az Ultrák ráteszik a kezüket a Készülékre...

- Ferrant talán máris megszerezte - vetette közbe Davenport.

- Jusson eszébe, hogy megfigyelés alatt állt! Gorbansky esküszik rá, hogy a Készülék nem bukkant fel a társa közelében.

- Gorbansky nem tudta megakadályozni, hogy Ferrant lelépjen az üzenettel - mutatott rá Davenport. - Talán azt sem tudta megakadályozni, hogy Ferrant észrevétlenül megszerezze a Készüléket.

Ashley idegesítő, szaggatott ritmust dobolt ujjaival az asztalon. Néhány pillanatig némán emésztette az ügynök ellenérvét, majd megszólalt:

- Erre gondolni sem akarok. Ha megtaláljuk Ferrantot, kiszedjük belőle, hogy mennyi kárt okozott. Addig viszont keresnünk kell a Készüléket. Ha Jennings elrejtette, minden bizonnyal igyekezett eltávolodni tőle. Máskülönben miért hagyott volna hátra egy a hollétére utaló üzenetet? Annyi bizonyos, hogy a Készülék nem azon a környéken van, ahol Jenningset megtalálták.

- Ez miért biztos? Lehetséges, hogy miután elrejtette a tárgyat, már csak néhány percig élt, vagyis nem jutott messzire.

Ashley megint dobolt egy sort, aztán a fejét csóválva magyarázott:

- A siklócsónakon talált nyomok arra utalnak, hogy a gép utoljára huzamosabb ideig, gyors iramban repült, mielőtt lezuhant és összetört. Ez egybevág azzal a nézettel, miszerint Jennings megpróbált a lehető legmesszebbre távolodni a rejtékhelytől.

- Azt meg lehet állapítani, hogy melyik irányból érkezett oda?

- Igen, de ez aligha segít. Az oldalsó fűvókák állapotából ítélve menet közben összevissza kanyargott.

Davenport felsóhajtott, és halkán megjegyezte:

- Felteszem, van önnél egy másolat a papírlapról...

- Természetesen, íme... - Az igazgató egy körülbelül három hüvelyk széles, öt hüvelyk hosszú lapot nyújtott az ügynök felé.

Davenport átvette, és fél percig szótlánul tanulmányozta.

- Ez nekem nem mond semmit - vallotta be az ügynök.

- Elsőre én sem láttam rajta semmit, és azok sem, akikkel konzultáltam - ismerte el Ashley. - De vegyük figyelembe a következőket. Jenningsnek gondolnia kellett arra, hogy Strauss a nyomában van. Nem tudhatta, hogy a fickó magatehetetlen, és nem csupán átmenetileg, hanem tartósan. Halálosan rettegett attól, hogy az Ultrák hamarabb találják meg őt, mint a Mérsékelték. Így aztán nem mert egyértelmű üzenetet hátrahagyni. Ez itt - az igazgató megkopogtatta a másolatot - olyan kulcsot hordoz, amely az átlagember számára zavaros, de tiszta annak, aki kellően találékony.

- Egyáltalán, támaszkodhatunk erre az üzenetre? - vetette fel kételkedve Davenport. - Végső soron egy rettegő és haldokló ember írta, aki talán maga is a tudatmódosító masina hatása alatt állt. Aligha tudott már tisztán gondolkodni, sőt talán emberi módon sem. Példának okáért, miért nem próbált elvergődni a Luna Állomásig? Attól majdnem fél átmérőnyi távolságban végezte. Ő is eszét vesztette, és már nem tudott világosan gondolkodni? Túlságosan hatalmába kerítette a paranoia, és már az állomás személyzetében sem bízott? Csakhogy először megpróbált kapcsolatba lépni velük, hiszen fogták a rádiójeleit. Én azt mondom, hogy ez az üzenet nem csupán értelmetlen zagyvaságnak tűnik, hanem az is: értelmetlen zagyvaság.

Ashley ünnepélyesen ingatta jobbra-balra a fejét, és átvette a szót:

- Igen, Jennings pánikban volt. És joggal feltételezhetjük, hogy elvesztette a lélekjelenlétét ahhoz, hogy megpróbálja elérni a Luna Állomást. Csak menekült és menekült, akár egy megszállott. Mindezek dacára az üzenet nem lehet zagyvaság. Ahhoz túlon túl összefüggő. Minden egyes jel külön-külön jelentést hordoz, és ha akarjuk, összefüggésbe hozhatjuk őket.

- Akkor hát, mit jelentenek? - kérdezte Davenport.

- Vegye észre, hogy hét tétel sorakozik a bal oldalon, és további kettő a jobbon - magyarázta Ashley. - Először foglalkozzunk a bal oldaliakkal. A harmadik úgy néz ki, mint egy egyenlőségjel. Ön például mire gondol, ha egyenlőséget lát?

- Arra, hogy egy matematikai egyenlettel van dolgom - válaszolt Davenport.

- Ez így túl általános, én egy szűkebb értelmezésre gondolok...

- Fogalmam sincs, mi jár a fejében, uram.

- Mi lenne, ha az egyenlőséget két párhuzamos vonalnak tekintenénk?

- Euklidesz ötödik posztulátuma? - kérdezett vissza bizonytalanul Davenport.

- Helyes! A Holdon van egy kráter, amely Eukleidészről, a nagy görög matematikusról kapta a nevét.

- Kezdem érteni, hogy merrefelé tapogatózunk - jelentette ki felbátorodva Davenport. - Ami az F/a -t illeti, az alighanem az erő osztva a gyorsulással, vagyis a tömeg definíciója Newton második törvénye szerint...

- Így igaz, és egy Newton nevezetű kráter is létezik a Holdon - szólt közbe mosolyogva Ashley.

- Igen ám, csak hogy a legelső tétel az Uránusz bolygó asztronómiai jelképe, márpedig amennyire én tudom, a Holdon nem létezik Uránusz nevű kráter, sem pedig más tereptárgy.

- Ebben is igaza van - felelte Ashley viszont az Uránuszt William Herschel fedezte fel. A bolygó asztrológia-jelképének

H betűje az ő nevének kezdőbetűje. És a Holdon történetesen van egy Herschel nevű kráter. Pontosabban három is akad, mivel egyet ő róla neveztek el, egyet a hűgáról, Caroline Herschelről, és egy harmadikat John Herschelről, a fiáról.

Davenport gondolkodott egy darabig, aztán megszólalt:

- Viszont ez a $pc/2$, vagyis a nyomás szorozva a fénysebesség felével, ez kifog rajtam. Ezt az egyenletet nem ismerem.

- Próbálkozzunk kráterekkel. A P legyen a Ptolemaius, a C pedig Copernicus.

- És vegyem az átlagukat? Egy helyszínről van szó, ami pontosan félúton fekszik közöttük?

- Kicsit csalódott vagyok, Davenport ügynök! - felelte gúnyosan mosolyogva Ashley.

- Azt hittem, ennél sokkal jobban ismeri a csillagászat történetét. Ptolemaiosz annak idején előállt a maga geocentrikus világmképével, és a Földet állította a középpontba. Aztán Kopernikusz megalkotta a heliocentrikus világmképet, amelynek középpontjába a Napot állította. Egy bizonyos csillagász megpróbált afféle kompromisszumot kötni, és megalkotott egy világmképet, amely félúton jár a ptolemaioszi és kopernikuszi között...

- Tycho Brahe! - szolt közbe Davenport.

- Így igaz. És a Tycho-kráter a Hold felszínének legfeltűnőbb tereptárgya.

- Eddig világos, nézzük a többit - mondta az ügynök. - A C-C egy egyszerű kémiai kötés általános elterjedt rövidítése. [A kémiai kötés angolul: chemical bond] És hajói tudom, a Holdon van egy Bond nevezetű kráter.

- Jól tudja, egy amerikai csillagászról, W. C. Bondról kapta a nevét.

- És a legfelső tétel, az XY2. Hm... Egy X és két Y... Esetleg egy sorszám, mint az uralkodóknál és a pápáknál, illetve két név. Mondjuk, tizedik valaki... Várjunk csak,

megvan! X. Alfonz, Kasztília középkori uralkodója, a csillagászat lelkes támogatója, és maga is neves csillagász. X. Bölcs Alfonz. Az Alphonsus-kráter.

- Nagyon jó, Davenport ügynök! - helyeselt Ashley. - Na, és a SU?

- Ezzel megint megfogott, főnök...

- Sebaj, úgy is több elmélet is született róla. Elmondom az egyiket. Elképzelhető, hogy a Szovjetunióra utal, ami az Orosz Régió régebbi neve. Elsőként az ő tudósai térképezték fel a Hold másik oldalát, és talán egy ottani kráterről van szó, például a Ciolkovszkijról. Így aztán láthatjuk, hogy a bal oldali tételeket értelmezhetjük egy-egy kráter nevének: Alphonsus, Tycho, Euklides, Newton, Ciolkovszkij, Bond, Herschel.

- És mi a helyzet a jobb oldali jelekkel?

- Azok jelentése teljesen egyértelmű - válaszolta magabiztosan Ashley. - A negyedekre osztott kör a Föld asztronómiai szimbóluma. A felé mutató nyíl azt jelenti, hogy a Földnek pontosan felettünk kell lennie.

- Aha - dűnyögte Davenport -, ez a Sinus Medii lesz, más néven a Középső-öböl, amely felett a Föld mindig a zeniten áll. Ez nem kráter, így aztán a jobb oldali oszlopban van, külön a többi jelképtől.

- Tiszta sor - erősítette meg Ashley. - Kijelenthetjük tehát, hogy az egyes tételek jelentéssel bírnak, vagy legalábbis jelentést társíthatunk hozzájuk. Vagyis minden arra utal, hogy Jennings nem zagyvaságokkal írta tele a lapot, hanem üzent nekünk valamit. A kérdés az, hogy mit? Eddig van hét kráterünk, és egy másfajta tereptárgyunk. Mit akar ez jelenteni? A titokzatos Készülék minden bizonnyal csakis egyetlen helyen rejtőzhet.

- Hát... - Davenport töprengve vakargatta a tarkóját -, ezek a kráterek túl nagyok ahhoz, hogy átkutassuk őket. Még ha feltételezzük is, hogy Jennings árnyékos helyre rejtette a Készüléket, ahol védve van a Nap sugárzásától, tucatnyi

mérföldes sávokat kellene átvizsgálunk minden egyes helyszínen. Tétélezzük fel, hogy a Földre mutató nyíl meghatározza azt a helyet, ahol Jennings elrejtette a Készüléket. Egy pontot, ahonnan a Föld a zenithez legközelebb látszik.

- Erre is gondoltunk már, öreg haver - válaszolta fanyarul mosolyogva az igazgató. - Ezzel az egyik helyszín kiesik, de marad hét tűhegynyi kráterünk, a holdi egyenlítőtől a lehető legmesszebbre északra, és a legmesszebbre délre. De a hét közül melyik kell nekünk?

Davenport a homlokát ráncolva méregette a papírlapot. Mindeddig csakis olyan ötletek jutottak eszébe, amelyekre már mások is gondoltak.

- Kutassuk át valamennyit! - jelentette ki mogorván.

Ashley felkacagott, aztán kijelentette:

- Ez az ügy hetekkel ezelőtt bukott ki, és azóta pontosan ezt csináljuk.

- És mit találtunk eddig?

- Semmit. Az égvilágon semmit. De azért folytatjuk a keresést.

- Nyilvánvaló, hogy rosszul értelmezzük valamelyik szimbólumot.

- Nyilvánvaló?

- Az imént ön mondta, hogy Herschel nevű kráterből három is akad. Aztán, ha a SU valóban a Szovjetunió rövidítése, és valóban a Hold másik oldalára utal, akkor számtalan kráter jöhet számításba: a Lomonoszov, a Jules Verne, a Joliot-Curie, és a többi, és a többi... És ha már itt tartunk, a Föld szimbóluma akár az Atlasz-krátert is jelentheti, mert ugyebár az ókori mitológia szerint Atlasz a hátán tartja a földgolyót. És a nyíl akár az Egyenes Falat is jelölheti.

- Ezen most ne vitatkozzunk, Davenport! Viszont, még ha helyesen értelmezzük is a megfelelő szimbólumot, hogyan fogjuk ezt felismerni? Hogyan zárhatjuk ki a nem megfelelő

szimbólumokat vagy a rossz értelmezéseket? Lennie kell itt valaminek, ami szembeötlő, és megadja nekünk azt az információt, aminek révén azonnal meg tudjuk különböztetni a valódi üzenetet a figyelemelterelésnek szánt jelektől. Mi itt valamennyien kudarcot vallottunk, és azért hívtuk ide, mert szükségünk van egy friss szemre és agyra, Davenport ügynök. Tehát, mit lát ezen a lapon?

- Megmondom, hogy mit kell tennünk - válaszolta vonakodva Davenport. - Konzultálnunk kell valakivel, aki... ó, édes istenem... - Félig felemelkedett a székről, és döbbenet meredt a papírra.

Ashley-t is elfogta az izgalom, bár ügyesen palástolta.

- Ki vele, mit lát? - kérdezte ismét.

Davenport érezte, hogy a keze erősen reszket, és csak remélni tudta, hogy a szája nem.

- Mondja, főnök - kérdezte fojtott hangon -, utána néztek Jennings előéletének?

- Természetesen.

- Melyik egyetemre járt?

- Az Eastern Universityre.

Davenporton végigvágott az öröm, de sietve elnyomta az érzést, mert korainak ítélte.

- Elvégezte az extraterrológiai kurzust? - kérdezte mohón.

- Természetesen - felelte Ashley -, ez a geológia szakon szinte magától értetődő.

- És azt tudja-e, hogy ki ad elő extraterrológiából az Eastern Universityn?

Ashley az ujjaival folyamatosan pattintgatva válaszolt:

- Az a csodabogár... nézd már... hogy is hívják... Wendell Urth.

- Pontosan - helyeselt Davenport -, egy csodabogár, aki a maga módján valóságos zseni. Egy csodabogár, aki már több alkalommal dolgozott konzultánként az Irodának, és minden esetben tökéletesen kielégítő munkát végzett. Éppen javasolni

akartam, hogy ezúttal is forduljunk hozzá, amikor észrevettem, hogy Jennings pontosan ezt üzeni nekünk. Egy nyíl mutat a Föld szimbólumára. Ez egy képrejtvény, aminek a megoldása egyértelműbb nem is lehetne: „menjete Urth-höz” [Az angol Earth, vagyis Föld szó, és az Urth név kiejtése megegyezik]. Ezt egy olyan ember rajzolta, aki valaha Urth-nél tanult, és erős a gyanúm, hogy Urth emlékezni fog rá.

Ashley döbbsen meredt a lapra, és felhördült:

- Az ég szerelmére, alighanem igaza van, Davenport ügynök! De ez az Urth vajon mit tudna mondani nekünk erről a lapról, amire mi magunk nem jöttünk rá?

Davenport a türelmét megőrizve, udvariasan válaszolt:

- Azt javaslom, uram, hogy ezt a kérdést inkább neki tegyük fel.

Ashley kíváncsian nézelődött, és össze-összerándult, valahányszor egyik irányból a másikba fordult. Úgy érezte magát, mintha egy titokzatos furcsaságokat árusító boltba csöppent volna, egy sötét és veszedelmes helyre, ahol bármelyik pillanatban lecsaphat rá egy üvöltő démon.

A megvilágítás szegényes volt, és szinte minden mély árnyékokban rejtőzött. A falak távolinak tündek, és az előttük álló polcokon lehangolóan sok könyvfilm sorakozott, a padlótól a mennyezetig. Az egyik sarokban egy Galactic Lens típusú távcső elmosódó körvonalai rajzolódtak ki, mögötte éppen csak látható csillagtérképek függtek. A másik sarokban egy Hold-térkép lógott, vagy talán Mars-térkép? Nem lehetett megállapítani...

Egyedül a helyiség közepén álló íróasztalon uralkodott ragyogó világosság, egy alacsony lámpa vetett rá szűk fénykévét. Iratok és nyitott könyvek heverték rajta. Középen kisebbfajta mikrofilm-olvasó állt, mellette egy óra, egy ódivatú, kerek számlapos masina, amely nagy boldogan ketyegett a maga csendes módján.

Ashley azon kapta magát, képtelen felidézni, hogy késő

délutánra jár az idő, és odakint a nap fényesen ragyog. Az örök éjszaka birodalmába került. Nyomát sem látta ablakoknak, és a levegő jól érzékelhető, lassú áramlása fikarcnyit sem enyhítette a klausztofóbia fojtogató érzését.

Önkéntelenül közelebb húzódott Davenport-hoz, akin nem látszott, hogy akárcsak a legkevésbé kínosan érezné magát a nyomasztó környezetben.

- Mindjárt itt lesz, uram - dörmögte az ügynök.

- Ez itt mindig így nézett ki? - kérdezte halkán Ashley.

- Mindig. Amennyire én tudom, Urth sosem hagyja el a dolgozószobáját, kivéve, amikor átballag a campuson, hogy megtartsa a soros előadását.

- Uraim! Uraim! - harsant fel ebben a pillanatban egy kicsit reszelős, magas hang.

- Annyira örülök, hogy felkerestek! Nagyon jól tették, hogy eljöttek hozzám!

Egy alacsony, zömök alak rontott be a szomszédos helyiségből, átsuhant az árnyékok között, és belépett a fénybe.

Szívélyesen rávigyorgott a vendégeire, és megigazította a szemüvegét, hogy annak kerek, vastag lencséin keresztül nézhessen rájuk. Amint elvette az ujjait, a szemüveg azonnal lejjebb siklott, aztán kényesen billegve egyensúlyozott kissé pisze orrának gömbölyű nyergén.

- A nevem Wendell Urth! - közölte ünnepélyesen a kerek képű, jócskán elhízott házigazda.

A gömbölyded, puha állán sötétlő, ritkás és hegyes szakállka a legkevésbé sem adta meg neki azt a tekintélyt, amely oly feltűnően hiányzott az egész megjelenéséből.

- Uraim, nagyon jól tették, hogy eljöttek hozzám! - ismételte elégedetten, azzal hanyatt vetette magát a székébe, amely olyan magas volt, hogy amikor vidáman meg-lóbálta a lábát, a cipője orra egy teljes hüvelyknyivel suhant el a padló felett. - Mr. Davenport talán még emlékszik arra, hogy számomra bizonyos... khm... jelentőséggel bír, hogy itt

maradjak. Nem szeretek utazni, mozogni sem igazán, leszámítva a sétát, természetesen. És nekem éppen elég, ha alkalmanként átsétálok a campuson.

Ashley zavarba jött, miközben továbbra is ácsorgott, közben Urth értetlenül meredt rá, és ő maga is egyre kínosabban fészkelődött ültében. Előrántott a zsebéből egy puha kendőt, gondosan megtörölte vele a szemüvegét, amit visszatett az orrára, aztán a homlokára csapott, és megszólalt:

- Ó, értem már, hogy mi a baj! Székekre van szükségük! Igen, igen, rajta, kerítsenek maguknak! Ha vannak rajtuk mindenféle holmik, csak lökjék le róluk! Ne habozzanak, lökjék le bátran! Foglaljanak helyet, kérem!

Davenport felemelt egy halom könyvet az egyik székről, majd óvatosan lerakta a padlóra, aztán az igazgató felé tolta a széket. Egy másik székről levett egy emberi koponyát, amit óvatosan átrakott az íróasztalra. Csakhogy menet közben a rosszul feldrótózott állkapocs lefittyedt, és a továbbiakban idegesítően félreállt.

- Ne is törődjenek vele - mondta előzékenyen Urth -, nem fog megharapni senkit! Most pedig, uraim, mesélgék el, hogy mi járatban vannak!

Davenport az udvariasság kedvéért várt néhány pillanatig, de miután Ashley komoran hallgatott, mélyet lélegezve belekezdett:

- Dr. Urth, emlékszik egy Jennings nevű, régi hallgatójára? Kari Jenningsre?

Urth a gondolataiba temetkezett, a mosolya lassan lehervadt. Pislantott néhányat, és végül kijelentette:

- Sajnálom, nem. Pillanatnyilag nem.

- Geológus szakon végzett. És felvette az ön extraterrológiai kurzusát is. Íme, itt a fényképe, hátha ez segít...

Urth a rövidlátókra jellemző összpontosítással méregette a kezébe nyomott képet, de továbbra is bizonytalannak tűnt.

- Jennings nemrégiben elhalálozott - folytatta Davenport -,

és hátrahagyott egy titokzatos üzenetet, ami egy rendkívül fontos ügy kulcsa. Eddig nem sikerült rátalálnunk a kielégítő megfejtésre, de annyit megértettünk, hogy az üzenet... önhöz irányít minket.

- Valóban? Nahát, milyen érdekes! - lelkesedett Urth. - És miféle szándékkal fordultak hozzám?

- Szeretnénk a tanácsát kérni az üzenet értelmezését illetően.

- Láthatnám?

Ashley szótlanul átnyújtotta a papírt a tudósnak. Az extraterrológus közömbös képet vágva átfutotta a sorokat, majd a lapot megfordítva rámeredt az üres oldalra, végül megkérdezte:

- Hol szerepel az, hogy kérdezzenek meg engem?

Ashley döbbenetesen kapott levegő után, de mielőtt megszólalhatott volna, Davenport gyorsan megelőzte:

- Az a nyíl a Föld szimbólumára mutat. Elégkégyértelműnek tűnik.

- Az egyértelmű, hogy egy nyíl a Föld jelképére mutat - válaszolta Urth. - Ez szó szerint azt jelentheti, hogy „menjete a Földre”, amennyiben ezt a papírt egy másik világon találták.

- A Holdon találtuk, dr. Urth, és mi úgy véltük, hogy ezt jelenti. De aztán rájöttünk, hogy Jennings az ön hallgatója volt, és a jelek nyomban más értelmet nyertek.

- Itt, ezen az egyetemen végezte el a kurzusomat?

- Így van.

- Melyik évben, Mr. Davenport?

- '18-ban.

- Aha... ezzel megoldódott a rejtély - dűnnyögte elégedetten a tudós.

- Úgy érte, megfejtette az üzenetet? - kérdezte mohón Davenport.

- Nem, nem, az üzenet számomra teljesen homályos - tiltakozott Urth. - Arról a rejtélyről beszélek, miszerint az

imént miért nem emlékeztem rá, és most már miért emlékszem rá. Jennings eléggé csendes fickó volt. Zárkózott, félénk és magának való. Nem az a fajta, akire a tanárai vagy mások emlékezni szoktak. Enélkül

- a mutatóujjával megkopogtatta az asztalon nyugvó papírt
- sosem emlékeztem volna rá.

- Mit változtat meg a lap? - kérdezte csodálkozva Davenport.

- A rám való hivatkozás egy szójáték. Earth-Urth. Nem éppen kifinomult, de hát ez is Jenningsre vall. Odáig volt a szójátékokért. Vele kapcsolatban csakis arra emlékszem, hogy gyakran próbált összerakni szójátékokat. Nézzék, én szeretem a szójátékot, imádom a szójátékot, de Jennings... igen, most már jól emlékszem rá... valami förtelmesen csinálta. Vagy förtelmes szójátékokat gyártott, vagy idegesítően nyilvánvalóakat, akárcsak ebben az esetben. Hiányzott belőle a tehetség ahhoz, hogy kiváló szójátékokat teremtsen, mégis annyira, de annyira rajongott értük...

Nem folytathatta, mert Ashley hirtelen közbevágott:

- Ez az üzenet teljes egészében szójátékokat tartalmaz, dr. Urth. Legalábbis így hisszük, és ez teljesen egybevág azzal, amit öntől hallottunk.

- Ah! - sóhajtott Urth, azzal feltolta az orrán a szemüvegét, azon keresztül ismét szemügyre vette a papírt és a rajta sorakozó jelképeket. Csücsörített egyet-kettőt, aztán vidáman kijelentette: - Egy kukkot sem értek belőle!

- Ebben az esetben... - recsegte Ashley, és ökölbe szorította mindkét kezét.

- De ha elmondják nekem, hogy ml ez az egész - folytatta zavartalanul Urth -, talán mégiscsak meg fogom érteni.

- Megengedi, uram? - kérdezte gyorsan Davenport. - Szilárdan hiszem, hogy dr. Urth megbízható... és talán segíteni fog...

- Vágjon bele - mormolta Ashley -, ennél a pontnál már mit

árthat?

Davenport pattogós, távirati stílusban összefoglalta a történeteket. Urth mindvégig figyelmesen hallgatott, és néha furcsa mozdulatokat tett vaskos, kiírta ujjaival

- mintha nem létező cigarettahamut csipegetett volna fel a fényes, tejfehér asztallapról. A történet vége felé fellódította és maga alá húzta a lábait, majd úgy ült ott, akár egy jóságos Buddha.

Amikor Davenport befejezte, Urth a gondolataiba merült néhány pillanatra, majd megkérdezte:

- Merő véletlenségből nincs önöknél a Ferrant által rekonstruált beszélgetés írott változata?

- De igen - felelte Davenport -, szeretné megtekinteni?

- Igen, ha lehetséges...

Urth befűzte a mikrofilmet az olvasóba, és szédítő gyorsasággal végigolvasta a szöveget, közben a szája megmegrőbbent, mintha hangtalanul mormolt volna valamit. Aztán megint csak megkopogtatta a papírlapot, és megkérdezte:

- Azt mondják tehát, hogy ez itt az egész ügy kulcsa? A döntő fontosságú nyom?

- Igen, ezt gondoljuk, dr. Urth.

- De ez nem az eredeti lap, hanem annak egy másolata.

- Pontosan.

- Az eredetit magával vitte az a Ferrant nevű fickó, és önök úgy sejtik, hogy most már az Ultrák kezében van.

- Minden valószínűség szerint.

Urth megrázta a fejét, és aggodalmas arcot vágott.

- Mindenki tudja, hogy én egyáltalán nem szimpatizálok az Ultrákkal - közölte határozottan. - Kész vagyok harcolni ellenük minden lehetséges eszközzel, így aztán nem szeretném azt a látszatot kelteni, hogy megfutamodom, viszont... mi bizonyítja, hogy ez a tudtmódosító eszköz egyáltalán létezik? Nincs más a kezükben, csak egy pszichotikus személy összefüggéstelen beszéde, valamint a saját ingatag

következtetések, melyek egy másolaton alapulnak. És ezen a másolaton titokzatos jelek szerepelnek, amelyek talán nem jelentenek az égvilágon semmit.

- Igaza van, dr. Urth - ismerte el kelletlenül Davenport -, viszont nem vállalhatjuk a kockázatot.

- Honnan veszik, hogy ez a másolat pontos? Mi van, ha az eredetin van valami, ami a másolaton nincs rajta? Valami, amitől az üzenet világossá válik, valami, ami nélkül az üzenetet nem lehet értelmezni?

- Biztosak vagyunk abban, hogy a másolat pontos.

- Igen? És mi a helyzet a hátoldallal? A másolat hátoldalán nincs semmi. Mi van az eredeti hátoldalával?

- A másolatot lerajzoló ügynök határozottan állította, hogy az eredeti hátoldala üres.

- Az ember tévedhet...

- Nincs okunk feltételezni, hogy a kollégánk tévedett, és abból a feltevésből kell kiindulnunk, hogy pontos munkát végzett. Legalábbis addig, amíg visszaszerezzük az eredeti lapot.

- Akkor nyugtassanak meg - kérte Urth -, hogy az üzenet bármilyen fajta értelmezésének pontosan azon kell alapulnia, ami itt látható.

- Mi így gondoljuk. Gyakorlatilag teljesen biztosak vagyunk benne - válaszolta Davenport, de közben megérezte, hogy a magabiztossága lassú apadásnak indul.

Urth továbbra is aggodalmasan ráncolgatta a homlokát.

- Miért nem hagyják ott a berendezést, ahol van? - kérdezte váratlanul. - Ha senki sem találja meg, hát annál jobb. Nem helyeslem, ha az emberi elmével babrálnak, és nem szívesen járulnék hozzá ahhoz, hogy ez lehetővé váljon.

Davenport megérezte, hogy Ashley szólni készül, mire gyorsan rátette kezét az igazgató alkarjára, és újabb magyarázatba kezdett:

- Hadd emlékeztessem önt arra a tényre, dr. Urth, hogy a

tudatmódosító képesség csupán egy a Készülék képességei közül. Tegyük fel, hogy egy földi expedíció egy távoli bolygón találkozik egy kezdetleges civilizációval, és ott felejt náluk egy régi típusú rádiót. Tegyük fel továbbá, hogy az őslakosok már felfedezték az elektromos áramot, de még nem találták fel az elektronsövet. Az őslakosok talán rájönnek, hogy ha becsatlakoztatják a rádiót egy áramkörbe, akkor a belsejében bizonyos üvegtárgyak felmelegszenek és világítanak, de a készülék természetesen csak sisteregni és recsegni fog. Ugyanakkor, ha véletlenül beleejtik a feszültség alatt lévő rádiót egy fürdőkádba, amelyben éppen fürdik valaki, akkor az illető halálos áramütést kap. Ezek után a hipotetikus bolygó népének szabad levonnia azt a következtetést, miszerint az általuk tanulmányozott készüléket kizárólag gyilkolásra tervezték és szánták?

- Értem a párhuzamot - közölte Urth. - Ezek szerint úgy gondolják, hogy a tudatmódosító képesség csupán a Készülék mellékes funkciója?

- Biztosra vesszük - állította határozottan Davenport. - Ha sikerül megfejtenuk a valódi rendeltetését, a földi tudomány évszázadokkal előrébb ugorhat.

- Tehát ön egyetért Jenningszel, amikor ő azt mondja... - Urth ránézett a leolvasó képernyőjére - amikor azt mondja, hogy ez lehet... mi is? Megvan: egy mai ésszel felfoghatatlan tudományos forradalom kulcsa?

- Pontosan!

- Ettől még a tudatmódosító képesség létezik, és végtelenül veszedelmes. Akármi legyen is a rádió rendeltetése, agyonvághat bárkit.

- Ezért nem hagyhatjuk, hogy az Ultrák rátegyék a kezüket.

- Vagy talán a kormányzat sem?

- Arra viszont rá kell mutatnom, dr. Urth, hogy az óvatosságnak megvannak a maga ésszerű határai. Vegyük figyelembe, hogy az ember mindig is készített veszélyes

eszközöket. Az első kovakó a kőkorszakban vagy azt megelőzően az első fabunkó máris alkalmas volt gyilkolásra. Ezekre támaszkodva az erők az uralmuk alá hajthatták a gyengéket, akár pusztá fenyegetéssel is, ami máris a tudat befolyásolásának egyik formája. Ami számít, dr. Urth, az nem önmagában a Készülék, akármilyen veszélyeket hordozzon is, hanem a Készüléket használó ember szándékai. Az Ultrák fennen hangoztatják, hogy szándékukban áll kiirtani az emberiség 99,9 százalékát. A kormánynak viszont, akármilyen hibái vannak is a tagjainak, nincsenek ilyen szándékai.

- És mik lesznek a kormányzat szándékai?

- Tanulmányozni fogjuk a Készüléket, szigorúan tudományos alapon, dr. Urth. Még magát a tudatmódosító képességét is fel lehet használni jó célok érdekében. Felvilágosultan és körültekintően használva megtaníthat minket a mentális funkciók biológiai alapjaira. Megtanulhatjuk kezelni a különféle elmezavarokat, sőt akár még az Ultrákat is meggyógyíthatjuk. Általánosságban pedig, az emberiség megtanulhatja, hogyan tegyen szert nagyobb tudásra, hogyan legyen még intelligensebb.

- Hogyan is hihetnék abban, hogy ezek az ideálok a gyakorlatban is megvalósíthatóak?

- Én hiszek benne, dr. Urth - jelentette ki öntudatosan Davenport. - Vegye fontolóra azt, amit most mondom! Ha segít nekünk, van rá esély, hogy a kormányzat gonosz célokra fogja felhasználni a Készüléket. Viszont az Ultrák biztos és többször deklarált gonosz szándékainak megvalósulását kockáztatja, ha nem segít.

Urth a gondolataiba merülve, nagyokat bólogatott.

- Talán igaza van - mondta végül -, de először is, egy szívességet kell kérnem önöktől. Van nekem egy unokahúgom, aki, úgy hiszem, eléggé rajong értem. Állandóan bosszús amiatt, hogy nem vagyok hajlandó kimozdulni innen. Azt

mondja, addig nem nyugszik, amíg egy napon el nem utazom vele Európába vagy Észak-Karolinába, vagy más, isten háta mögötti vidékre...

Ashley lendületesen előrehajolt, félrelökte Davenport meglendülő kezét, és közbevágott:

- Nézze, dr. Urth, amennyiben ön segít nekünk megtalálni a Készüléket, és ha munkára tudjuk fogni, akkor biztosíthatom, hogy örömmel segítünk majd önnek, hogy kigyógyulhasson az utazásfóbiájából, és lehetővé tesszük, hogy oda utazhasson a kedves unokahúgával, ahová csak óhajt.

Urth hatalmasra nyitotta a szemét, és úgy behúzta a nyakát, hogy szinte összezsugorodott ültében. Egy pillanatig vadul pislogott jobbra-balra, mintha máris csapdába esett volna, majd rémülten felcsattant:

- Nem! Szó sem lehet róla! Soha!

Vett néhány mély lélegzetet, aztán a hangját rekedtes suttogássá halkítva beszélt tovább:

- Hadd magyarázzam el önöknek, hogy milyen jellegű tiszteletdíjat kérek, és hogy miért. Amennyiben segíték önöknek, önök megszerzik a Készüléket, megtanulnak bánni vele, és ha nyilvánossá válik, hogy közreműködtem az ügyben, akkor az unokahúgom úgy fogja rávetni magát a kormányzatra, mint egy fúria. Ez a rendkívül makacs és éles hangú nőszemély képes lesz aláírásokat gyűjteni és tüntetéseket szervezni. Őt semmi sem állíthatja meg. De önöknek nem szabad engedniük neki. Nem tehetik meg! Ellen kell állniuk minden nyomásgyakorlásnak. A jövőben is úgy akarok élni, ahogyan most: magányosan és békességben. Ezt kérem cserébe a segítségemért, ez az én abszolút és minimális tiszteletdíjam.

Ashley elvörösödött, és kijelentette:

- Igen, természetesen... így lesz, ha egyszer ez a kívánsága.

- A szavát adja rá?

- A szavamat adom rá - válaszolta engedelmesen az igazgató.

- Majd emlékezzen rá, ha eljön a perc! És önre is számítok, Mr. Davenport!

- Minden úgy lesz, ahogyan óhajtja - jelentette ki megnyugtató hanghordozással Davenport. - Most pedig, elmondaná, hogy miképp értelmezi az egyes tételeket?

- A miket? - kérdezett vissza Urth, és szemmel láthatóan csak nagy erőfeszítések árán tudta a papírlapra összpontosítani a figyelmét. - Ezekre a jelzésekre gondol, hogy XY2, meg a többire?

- Igen. Mit jelentenek?

- Fogalmam sincs - felelte a vállát vonogatva Urth. - Azt hiszem, az önök értelmezései is jók lehetnek...

Ashley nem tudta tovább türtőztetni magát, és ráförmedt a tudósra:

- Szórakozik velünk, dr. Urth? Egészen mostanáig azzal szédített minket, hogy segít, most meg azzal jön, hogy semmit sem ért az egészből? Akkor minek locsogott a tiszteletdíjáról?

Wendell Urth hátrahőkölt ijedtében, és zavarodottan pislogva kibökte:

- De hát szívesen segíték önöknek!

- Csak éppen fogalma sincs, hogy mit jelentenek az egyes tételek!

- Hát... hát így van, viszont tudom, hogy mi az üzenet.

- Micsoda? - hördült fel Davenport.

- Mondom: értem az üzenetet. A jelentése elég világos. Már akkor feltámadt bennem a gyanú, amikor maga a történetet mesélte. És miután elolvastam a Strauss és Jennings között lezajlott beszélgetést, a feltevésem bizonyosságot nyert. Önök is meg fogják érteni, uraim, csak abba kell hagyniuk a gondolkodást.

- Figyeljen ide, dr. Urth - kérte ingerülten Ashley -, az imént azt mondta, hogy nem tudja, mit jelentenek a tételek.

- Így van. Azt mondtam, tudom, hogy mi az üzenet!

- Hát mi az üzenet, ha nem valamelyik tétel? - hördült fel

elgyötörtén az igazgató. - Talán a papírlap, az ég szerelmére?

- Bizonyos értelemben véve, igen - válaszolta higgadtan a tudós.

- Láthatatlan tintára gondol, vagy valami effélére?

- Szó sincs róla. Miért olyan nehéz eljutni a megfejtésig, amikor már csak egy hajsza választja el tőle önöket?

Davenport az igazgató felé hajolt, és odasúgta neki:

- Uram, megengedné, hogy én kezeljem az ügyet?

Ashley felhorkant, és szintén fojtott hangon válaszolt:

- Rendben, csinálja!

- Nos, dr. Urth - mondta Davenport -, elmondaná nekünk, hogy mit állapított meg?

- Hát... miért is ne... - A zömök extraterrológus hátradőlt a széken, és az inge ujjával megtörölte verejtékes homlokát. - Akkor nézzük az üzenetet! Ha elfogadjuk, hogy a negyedekre osztott kör és a nyíl énrám utal, akkor hét tételünk marad. Ha ezek csakugyan hét kráterre hivatkoznak, akkor közülük legalább hat csak a figyelem elterelését szolgálja, miután a Készülék bizonyosan nem lehet egynél több helyen. Nem tartalmaz mozgatható vagy leválasztható elemeket, egyetlen darabból áll.

- Továbbá, a tételek egyike sem egyértelmű. A SU az önök értelmezése szerint bármelyik helyszínt jelentheti a Hold másik oldalán, ami körülbelül akkora, mint Dél- Amerika. Aztán, a pc/2 jelentheti éppen a Tychót, ahogyan azt Mr. Davenport mondta, vagy jelentheti azt, hogy „félúton a Ptolemaius és a Cassini között”. Tény és való, hogy az XY2 jelentheti az Alphonsust - ami roppant találékony megoldás egyébiránt -, de akár egy koordináta-rendszerre is utalhat, ahol az x koordináta értéke az y értékének négyzetével egyenlő. Ehhez hasonlóan a C-C jelentheti a Bond-krátert, de ugyanígy jelentheti azt is, hogy „félúton a Cassini és a Copernicus között”. Az F/A jelentheti a Newtont, de akár azt is, hogy „a Fabricius és az Archimedes között”.

- Röviden tehát, az egyes tételeknek annyi értelmezésük lehet, hogy valójában értelmezhetetlenek. Még ha egyiküknek van is egyértelmű jelentése, nem lehet megkülönböztetni a többitől, így aztán logikusan csakis azt feltételezhetjük, hogy az összes tétel a figyelem elterelését szolgálja.

- Továbbá, meg kell határoznunk, hogy az üzenetben mi az, ami teljesen egyértelmű, ami tökéletesen nyilvánvaló. A válasz csak az lehet, hogy ez itt egy üzenet, és hogy ez egy rejtekhely kulcsa. Ez az egyetlen dolog, amiben teljesen biztosak vagyunk, nem igaz?

Davenport bólintott, és óvatosan megjegyezte:

- Legalábbis úgy gondoljuk, hogy biztosak vagyunk benne.

- Nos, önök úgy hivatkoztak erre az üzenetre, mint az egész ügy megoldásának kulcsára - folytatta Urth. - Úgy jártak el, mintha ez lenne a döntő fontosságú nyom. Maga Jennings is kulcsnak nevezte a Készüléket. Ha összedolgozzuk ezt a komoly nézetet Jennings szójátékok gyártására való hajlamával, amely hajlamot a Készülék talán felerősített benne, akkor... de előbb hadd meséljek el önöknek egy történetet!

- A XVI. század második felében élt Rómában egy német jezsuita. Híres matematikus, illetve csillagász volt, és amikor XIII. Gergely pápa 1582-ben megalkotta a naptárreformot, ő is közreműködött, egészen pontosan ő végezte el a szükséges számításokat, ami rendkívüli munka volt. Ez a csillagász csodálta ugyan Kopernikust, de nem tudta elfogadni a heliocentrikus világméretet. Ragaszkodott a régi hithez, amely szerint a Föld áll az Univerzum középpontjában.

- 1650-ben, közel negyven évvel ezen matematikus halála után egy másik jezsuita, Giovanni Battista Riccioli csillagász elkészítette a Hold térképét. A letűnt korok csillagászaikról nevezte el az egyes krátereket, és mivel ő maga is elvetette Kopernikusz nézeteit, a legnagyobb és leglátványosabb krátereket azoknak adta, akik a Földet helyezték a világmindenség középpontjába: Ptolemaiosznak,

Hipparkosznak, X. Alfonznak, Tycho Brahének. A legnagyobbat, amit megtalált, német jezsuita elődjének tartotta fenn.

- Ez a kráter valójában csak a második legnagyobb a Földről látható kráterek közül. A legnagyobb a Bailly, ami pontosan a Hold délnyugati szélén található, ennél fogva alig látható a Földről. A nevét egy későbbi csillagászról kapta, aki egy évszázaddal Riccioli kora után élt, és aki guillotine alatt végezte a francia forradalom idején.

Ashley egyre türelmetlenebbül hallgatta a tudóst, és hirtelen közbeszólt:

- De ennek mi köze az üzenethez?

- Hát az, hogy erről szól az egész - válaszolta meglepetten Urth. - Még mindig nem értik? Nem önök mondták, hogy az üzenet az egész ügy kulcsa?

- De igen, mi mondtuk.

- Van valami kétségük afelől, hogy amivel szemben állunk, az egy kulcs, az ügy megoldásának nyitja?

- Nem, nincs - felelte a fogait csikorgatva az igazgató.

- Hát akkor, lássuk... A német jezsuitát, akiről az imént beszéltem, úgy hívták: Christoph Klau. Úgy kell kiejteni, hogy klou. Értik már a szójátékot? Klau-clue. [Az angol clue szó kulcsot jelent, és a kiejtése hasonlít a Klau név kiejtéséhez].

Ashley csalódottan fújta egyet, amitől úgy tűnt, mintha az egész teste leeresztett volna, aztán magába roskadva üldögélt.

- Túlságosan erőltetett... - mormolta színtelen hangon.

- Nézze, dr. Urth - szólalt meg idegesen Davenport -, amennyire én tudom, a Holdon nincs Klau nevezetű tereptárgy.

- Jól tudja, valóban nincs - felelte szemlátomást izgatottan a tudós. - Éppen ez a lényeg. A történelemnek abban a korszakában, a tizenhatodik század második felében az európai tudósok latinosították a nevüket. Klau is így tett. A német „u” betű helyére berakta annak latin megfelelőjét, a „v”-t, aztán hozzábiggyesztette a latin nevekre jellemző „ius” végződést, és

Christoph Klauból Christopher Clavius lett. Gondolom, önök is tudják, hogy a Holdon létezik egy gigászi kráter, amit úgy hívunk: Clavius.

- De... - mordult fel Ashley.

- Csak semmi de! - vágott közbe Urth, és fellelkesülve folytatta: - Hadd mutassak rá, hogy a latin „clavis” szó azt jelenti: kulcs. Most már értik a kettős és kétnyelvű szójátékot? Klau-clue, Clavius-clavis-kulcs. Jennings magától soha életében nem tudott volna összerakni egy kettős, kétnyelvű szójátékot. A Készülék támogatásával azonban sikerült neki. Erős a gyanúm, hogy a körülmények ellenére a diadalának tudatában halt meg. És hozzám irányította önöket, mert tudta, hogy emlékezni fogok az ő szójátékok iránti vonzódására, és mert tudta, hogy én is szeretem őket.

Az Iroda emberei a döbbenettől tágra nyílt szemmel meredtek a tudósra, aki ünnepélyes hanghordozással kijelentette:

- Azt javaslom tehát, hogy kutassák át a Clavius-kráter árnyékos peremét, annál a pontnál, ahonnan a Föld a zenithez legközelebb látszik.

- Hol van a videofonja, dr. Urth? - kérdezte Ashley, és felállt.

- A szomszéd szobában.

Az igazgató kirohant, de Davenport a helyén maradt, és óvatosan megkérdezte:

- Biztos benne, dr. Urth?

- Eléggé... de gyanítom, az sem számítana, ha tévednék.

- Ezt meg hogy érti? Mi nem számítana?

- Hogy megtalálják-e, avagy sem. Ugyanis, ha az Ultrák találják meg, valószínűleg képtelenek lesznek használni.

- Ezt mire alapozza?

- Azt önök megkérdezték ugyan, hogy emlékszem-e Jenningsre, de Straussról nem kérdezősködtek, noha ő is geológia szakon végzett, egy-két évvel Jennings után. És ő is

elvégezte a kurzusomat. Jól emlékszem rá.

- Valóban?

- Elég kellemetlen alak volt. Nagyon barátságtalan. Azt hiszem, ez általánosságban igaz valamennyi Ultrára. Ők valamennyien nagyon rideg, nagyon merev emberek, és nagyon biztosak magukban. Képtelenek együtt érezni másokkal, máskülönben nem beszélnének több milliárd ember legyilkolásáról. Ami kevés érzés dolgozik bennük, azok fagyosak és önzőek, alkalmatlanok arra, hogy áthidalják a távolságot két emberi lény között.

- Azt hiszem, értem...

- Biztosra veszem, hogy érti, Davenport ügynök. A Strauss zagyválásából rekonstruált szövegből világosan kitűnik, hogy ő nem tudta működésbe hozni a Készülékét. Hiányzott belőle a megfelelő érzelmi töltés vagy a megfelelő típusú érzelem. Állítom, hogy az Ultrák mind ilyenek. Jennings alkalmas volt arra, hogy működésbe hozza a Készülékét. Erős a gyanúm, hogy azok, akik használni tudják a készüléket, képtelenek a szándékos, hidegvérű kegyetlenségre. Talán pánikhelyzetben vagy félelmükben támadhatnak gondolati erővel úgy, ahogyan Jennings rátámadt Strauss-ra, de pusztá számításból soha, ahogyan Strauss is hiába próbált a gondolataival támadni Jenningsre. Röviden és kissé közhelyesen megfogalmazva, szerintem a szeretet működtetheti a Készülékét, de a gyűlölet soha, márpedig az Ultrák mi mások lennének, mint közönséges gyűlölködők?

Davenport elmélyülten bólogatott.

- Remélem, igaza van - mondta fojtott hangon. - Viszont, miért annyira gyanakvó a kormányzat szándékait illetően, ha úgy véli, hogy a rossz emberek nem tudják működésre bírni a Készülékét?

Urth megvonta a vállát, és kényszeredetten vigyorogva válaszolt:

- Meg akartam győződni arról, hogy önök képesek

hatékonyan blöffölni, kapásból érvelni, és a pillanat szorításában meggyőző magyarázatokat kiötölni. Elvégre könnyen megeshet, hogy hamarosan szembekerülnek az unokahúggal.

1966